

« תקינה בין-לאומית כמקדמת עסקים

**מאת: ד"ר אבי גינזבורג, סמנכ"ל מו"פ של "רפאל".
עסק בתפקידי פיתוח מתקדמים בחיל האוויר במשך
25 שנה וזכה בפרס ביטחון ישראל. כיום מייצג את
מדינת ישראל בארגון התקינה הבינ"ל ISO, כיו"ר
ועדה במסגרת הוועדה האסטרטגית לתקינה בתחום
הביטחון, המטפלת גם בביטחון האומה (Homeland
Security)**

ועדות ותיקות יותר, דוגמת זו הפועלת בתחום התעבורה הימית, נמצאות בשלב מתקדם של עבודתן.

האמצעים הטכנולוגיים ותהליכי הטיפול בסוגיות אבטחה צברו תאוצה מאז ה-11.9. כל אחד מאיתנו חווה את ההשלכות על התעבורה האווירית, הבדיקות הנמלי תעופה, מכונות הבדיקה והגילוי והטיפול במטעני היד. בשלב הבא צפויה להיווצר תקינה בין-לאומית שתאפשר העברת מידע בין אזורים שונים בשדה התעופה, או במקומות אחרים בעולם. העברת מידע כזאת חשובה במיוחד בתחומים של זיהוי ביומטרי - טביעת אצבע או תמונה. החזון בתחום זה הוא לאפשר תנועה חלקה של אנשים וסחורות ללא עיכובים בתחנות הבדיקה.

חברות ישראליות בתחום ה-Homeland Security צריכות להיות מודעות לתקנים הרלוונטיים לתחומי העיסוק שלהן, כדי שיוכלו "לספק את הסחורה" ללקוחותיהם. למוצר או לפתרון העומד בתקן יש סיכוי רב יותר להימכר. הדרישה מכיוונום של לקוחות הקצה לעמידה בתקנים נובעת גם מהצורך להתגונן ברמה המשפטית: לקוח רוצה לדעת שהמכשיר שרכש עומד בתקן כדי שיוכל להתגונן מפני תביעות אפשריות, בנימוק שפעל על פי התקן הזה.

חברות ישראליות יכולות כיום ליזום תקינה בין-לאומית בתחומים שהן פועלות בהם ולהיות הראשונות המציעות את התשובות. כך, למשל, שותפה "רפאל" המתמחה בתחום הביומטריה בתהליכי התקינה הבין-לאומיים בתחום זה.

יצרנים בתעשייה הישראלית אינם מודעים מספיק לעוצמת הכלי הזה. נדרש כאן תהליך מורכב של מעורבות שעשוי להניב בסופו של דבר תועלת כלכלית עצומה.

יצרן או מפתח ישראלי המבקש ליישם מערכת מתוצרתו בתחום ה-Homeland Security צריך לבדוק את הפתרון שהוא מציע במכון התקנים, כדי לבחון את עמידתו בתקן. כאשר אין תקן מתאים המכסה כבר את תחום הפעילות או ההתגוננות הזה, יפעל מכון התקנים ליצור תקן מתאים. במקרים מסוימים מתאגדים מספר יצרנים יחד כדי להשפיע על התקן - הן ברמה הישראלית והן בזו הבין-לאומית.

לסיכום: התקינה בתחום ביטחון האומה (Homeland Security) היא תחום חשוב המתפתח כיום. מדינת ישראל ומכון התקנים הישראלי מובילים ומשפיעים בנושא זה ברמה הבין-לאומית.

העולם המודרני הופך שטוח יותר ויותר, כאשר עוד ועוד היבטים של החיים היום-יומיים מקבלים ממדים גלובליים. אנשים וסחורות נעים ממקום למקום בקצב ובנפח שלא היו מוכרים עד כה. האינטרנט מנייד מידע והופך אותו זמין: בכל נושא, בכל עת, בכל מקום ולכל משתמש.

המתכונת הגלובלית היא גם מהמאפיינים הבולטים של הטרור המודרני. ראשו של נחש הטרור עשוי להסתתר באפגניסטן, וטביעות אצבעותיו בארה"ב. הגופים הטרוריסטיים פועלים כרשת הפרוסה ברמה עולמית והם נעים מנקודה לנקודה בחיפוש אחר "הבטן הרכה" של מערכות האבטחה ומערכי ההתגוננות של העולם הנתון תחת איומו.

על רקע תמונת המצב הזאת מקבל הצורך בתקינה בין-לאומית בתחום ההתגוננות האזרחית וההגנה מטרור ממדים חדשים ודחופות גבוהה. כאשר אדם החשוד כטרוריסט ונמצא תחת מעקב ממריא בטיסה מברזיל ללונדון, הדבר מחייב תיאום מלא בין האמצעים לזיהוי ביומטרי משני עברי האוקיינוס האטלנטי, כדי ששירותי הביטחון אכן יצליחו למנוע את הפיגוע שהוא מתכנן.

בעבר נחשב עולם ביטחון האומה (Homeland Security) לעניין חשאי במהותו - ולפיכך היה מי שהתקשה להבין את הצורך בתקינה שתסדיר את פרטיו השונים. כיום ברור כי קיומם של תקנים כאלה מהווה מנוף לשיתוף פעולה בין-לאומי לא רק בתחום המניעה וההתגוננות אלא גם בתגובה ובהתמודדות עם אירוע הטרור עצמו.

אמצעי חילוץ הם דוגמה טובה לשיתוף פעולה כזה. באסונות ברמה לאומית או בפיגוע טרור, מגיעות לא פעם משלחות ממדינות ידידות, הנרתמות לחילוץ ולסיוע. כלי העבודה של משלחות כאלה צריכים להיות מותאמים גם לעבודה בארץ אחרת בשילוב עם כלים מקומיים. סטנדרטיזציה של כלי החילוץ מאפשרת לנייד אותם בין ארצות שונות ולהפעיל אותם, בין אם על ידי צוות מקומי ובין אם על ידי צוות הסיוע המגיע יחד איתם ועובד בשיתוף פעולה עם הגורמים המקומיים. תקנים לציווד חילוץ והצלה הם אפוא בבחינת כורח המציאות.

בעידן שבו קווי מעבר הסחורות בין מדינות עמוסים מאי-פעם הופכים הקווים האלה גם מטרה לטרור וגם ערוץ לניוד טרור ממדינה למדינה. ההגנה על קווי הסחר מחייבת תקינה בין-לאומית מעצם מהותה, בשל פריסת הקווים האלה על פני מספר מדינות. תהליך ההגנה מתחיל מאופן הסגירה והנעילה של המכולות, ועובר לתחומי ביטחון בתקשורת המלווה את התעבורה הזאת - מנקודת היציאה דרך נמלי האוויר והים ועד לנקודת היעד.

בסופו של דבר, תקינה גם מייצרת שפה אחידה בין יצרנים למשתמשים. קיום שפה אחידה כזאת מקל על התהליכים שמעורבים בהם הצדדים השונים. ברור כמוכן, כי בשל אופיו המיוחד של תחום הביטחון ישמרו עדיין כל יצרן וכל מדינה על חיסיון של חלק מהאלמנטים שהם משתמשים בהם (לדוגמה: אלגוריתמים של תקשורת והצפנה).

מאז הפיגוע במגדלי התאומים בארה"ב מתקדם תהליך שיטתי של תקינה בין-לאומית בתחומי הביטחון. הוועדה האסטרטגית של ISO החלה לפעול לפני כשנתיים וחצי, הוועדה הטכנית הוקמה לפני כשנה.

מכון התקנים הישראלי